

Súd: Okresný súd Trnava
Spisová značka: 17Ps/7/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2124204384
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 06. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Johana Máčajová
ECLI: ECLI:SK:OSTT:2024:2124204384.1

Uznesenie

Okresný súd Trnava v právnej veci navrhovateľky: A. B. C., nar. XX.XX.XXXX, D. XXXX/XX, E. – C., o obmedzenie spôsobilosti na právne úkony C. F. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom G. XXX, H., zast.: Mgr. Elena Szabóová, advokátka, Komárňanská 100, Hurbanovo, o návrhu navrhovateľky na nariadenie neodkladného opatrenia, takto

rozhodol:

- I. Súd návrh navrhovateľky na nariadenie neodkladného opatrenia **z a m i e t a**.
- II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Návrhom doručeným tunajšiemu súdu dňa 21.05.2024 sa navrhovateľka domáhala nariadenia neodkladného opatrenia, ktorým by súd dočasne uložil C. F. C. zákaz vyberania a nakladania s hotovosťou nad 100,- EUR/mesačne z bankového účtu vedeného vo VUB, a.s., číslo účtu v tvare IBAN: I. XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX a z bankového účtu vedeného v 365 bank, a.s., číslo účtu v tvare IBAN: I. XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX, vedený na meno odporkyne, a to na pokladni bankového ústavu, či výberom z ktoréhokoľvek bankomatu, ďalej zákaz vyberania a nakladania s hotovosťou nad 100,- EUR/mesačne z bankového účtu vedeného vo VÚB, a.s., IBAN: I. XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX, a to na pokladni bankového ústavu, či výberom v ktoromkoľvek bankomate, pričom prevody na účty v rámci vykonávania platieb súvisiacich s úhradou služieb spojených s užívaním nehnuteľností vo vlastníctve odporkyne a odôvodnených platieb v mene obchodnej spoločnosti C. I., ktorej je odporkyňa spoločníkom a konateľom, a odôvodnených platieb spojených s užívaním nehnuteľnosti vo vlastníctve odporkyne a vedenia jej domácnosti týmto nie je dotknuté, a to do času, kým nie je rozhodnuté vo veci samej vedenej Okresným súdom Trnava, č.k. 17Ps/3/2024.

2. Navrhovateľka vo svojom návrhu uvádza, že návrhom požiadala súd o začatie konania vo veci obmedzenia spôsobilosti odporkyne na právne úkony, konanie je vedené na Okresnom súde Trnava pod sp. zn. 17Ps/3/2024. Nakoľko je dcérou odporkyne a je s ňou v kontakte, je zjavné zo správania odporkyne, že je tu reálna potreba dočasnej bezodkladnej úpravy pomerov v záujme odporkyne. Odporkyňa je spoluvlastníkom nehnuteľnosti zapísanej na LV č. XXX v k.ú. H.. Súčasne je spoločníkom a konateľom v obchodnej spoločnosti C. I. a obchodnej spoločnosti J. C., I.. Je spoluvlastníkom nehnuteľnosti zapísanej na LV č. XXXX v k.ú. E., z ktorej má príjem z prenájmu, pričom príjem z uvedenej obchodnej spoločnosti je príjmom odporkyne.

Z výpisov z účtov ako predmetnej obchodnej spoločnosti, tak aj osobného účtu odporkyne, ako aj z interakcie s odporkyňou je možné vyčítať, že bezúčelovo a bezdôvodne vyberá väčšiu finančnú hotovosť, pričom nezostáva na platby dodávateľom energií, platbu daní a celkový chod nehnuteľnosti, ako aj chod obchodnej spoločnosti. Spoluvlastníkom nehnuteľnosti zaradenej do podnikania odporkyne je aj navrhovateľka, a taktiež má právny záujem na tom, aby všetky úhrady spojené s užívaním nehnuteľností boli riadne hradené.

Rovnako odporkyňa bezdôvodne vyberá hotovosť zo svojho súkromného účtu, kam jej chodí starobný dôchodok a následne nemá na úhradu svojich základných potrieb. Prostriedky pripísané na účet obchodnej spoločnosti sú prostriedkami obchodnej spoločnosti a nie odporkyne a neoprávnený výber prostriedkov je trestným činom. Tieto prostriedky môže obchodná spoločnosť vyplatiť odporkyňi len na základe rozhodnutia o vyplatení zisku, pričom je potrebné urobiť aj odvody príslušným inštitúciám a je potrebné platiť dane, vrátane DPH. Podľa informácií navrhovateľky nič z toho nie je v účtovníctve a záznamoch spoločnosti. Odporkyňa však vyberá peniaze z účtu spoločnosti bez akéhokoľvek dôvodu a vždy vyberie všetko, čo je na účte. Potom uvádza, že nevie, kde sú, prípadne tvrdí, že ich zobrala navrhovateľka, alebo pracovníčka v banke. Navrhovateľka má dôvodnú obavu, že odporkyňa je zneužívaná svojím synom, ktorý vyberá finančnú hotovosť s jej bankomatovou kartou, a o ktorom je známe, že má exekúcie a zneužíva citové rozpoloženie a dôverčivosť svojej matky. Ostatnú dobu odporkyňa pýta neustále peniaze od navrhovateľky s tým, že nemá na úhradu vlastných účtov, stravu, lieky a pod. Od odporkyne je zrejme vylákaných stovky tisíc eur a vzhľadom na chaotické vyjadrenia odporkyne sa môže navrhovateľka len domnievať, že ich od nej vylákal jej vlastný syn. Súčasne navrhovateľka poukazuje na nezrozumiteľnosť reakcií odporkyne, akoby nebola orientovaná v priestore a čase.

Je zrejme, že na správanie odporkyne má vplyv jej psychický stav a emočné rozpoloženie, naivita, ako to vyplýva z predloženej správy, pričom si neuvedomuje následky svojho správania. Vychádzajúc z odborného lekárskeho nálezu psychiatra C. H. K., v starostlivosti ktorej odporkyňa je, vyplýva, že odporkyňa trpí organickým psychosyndrómom s aranoidilou (F 06.9, F 06.2), pričom psychickú poruchu dotýčajú pri klinickom obraze sprevádzajú bludy, či halucinácie, ktoré sú bizarné a popísaný stav dotýčajú pripomína schizofréniu, má paranoidné a paranoidno-halucinačné stavy. Ide o osobu, ktorá je ľahko ovplyvniteľná, so zníženým náhľadom voči riziku podvodu.

Účelom neodkladného opatrenia má byť také rozhodnutie, ktoré spočíva v zabezpečení základných životných potrieb odporkyne na dôstojnej úrovni. Je potrebné odporkyňi dočasne do rozhodnutia vo veci samej obmedziť nakladanie s finančnou hotovosťou, pochádzajúcou z jej starobného dôchodku, ako aj z firemného účtu obchodných spoločností, ktorých je odporkyňa spoločníkom a konateľom. A to s cieľom odvrátenia hroziacej ujmy, ako aj toho, aby sa bezdôvodne nezbavovala majetku, čo následne vedie k tomu, že nemá z čoho žiť, platiť si základné životné potreby.

Navrhovateľka si uvedomuje, že neodkladné opatrenie je výnimočným inštitútom a ide o výnimočný dočasný zásah do práv odporkyne, avšak nemá iný dosah na správanie odporkyne a jej nehospodárny prístup k nakladaniu s vlastným majetkom, pričom si zjavne neuvedomuje následky svojho konania. Cestou súdu sa tak domáha ochrany odôvodnených práv a právom chránených záujmov odporkyne, aby mala zachovaný životný štandard. Má za to, že existujú dôvodné pochybnosti o spôsobilosti na právne úkony odporkyne, keďže v dôsledku vlastného celkom iracionálneho konania sa zbavuje všetkého svojho majetku a priebežne sa zbavuje aj svojho dôchodku tak, že nedokáže zabezpečovať svoje vlastné základné potreby. Zo správania odporkyne je zrejme, že si neuvedomuje následky svojho konania a dostáva sa do ohrozenia, že sa zadĺži, pričom ide o osobu chránenú zákonom už len z titulu vyššieho veku.

Na základe uvedených skutočností navrhovateľka navrhuje, aby súd nariadil neodkladné opatrenie v zmysle jej návrhu.

3. K návrhu navrhovateľka pripojila list výpisy s Obchodného registra spoločností C. I. a J. C., I., výpis z LV č. XXXX v k.ú. E., výpis z LV č. XXX v k.ú. H., SMS medzi navrhovateľkou a odporkyňou, výpis z účtu obchodnej spoločnosti C. I. vedeného vo VÚB, a.s., výpis z účtu odporkyne vedeného vo VÚB, a.s., prevody z účtu navrhovateľky, lekárska správa C. H. K..

4. Podľa § 2 ods. 1 Zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“) na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

5. Podľa § 2 ods. 2 CMP na účely tohto zákona sa pojmy žaloba, strana a spor vykladajú ako návrh na začatie konania, účastník konania (ďalej len „účastník“) a konanie podľa tohto zákona, ak z povahy veci nevyplýva inak.

6. Podľa § 324 ods. 1 Zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

7. Podľa § 325 ods. 1 CSP neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

8. Podľa § 326 ods. 1 CSP v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa popri náležitostiach žaloby podľa § 132 uvedie opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musí byť z neho zrejmé, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha.

9. Podľa § 326 ods. 2 CSP k návrhu musí navrhovateľ pripojiť listiny, na ktoré sa odvoláva.

10. Podľa § 327 CSP, ak návrh na nariadenie neodkladného opatrenia neobsahuje predpísané náležitosti alebo je nezrozumiteľný, alebo neurčitý, súd taký návrh odmietne, ak ide o také vady, ktoré bránia pokračovaniu v konaní; ustanovenia o odstraňovaní väd podania sa nepoužijú.

11. Podľa § 328 ods. 1 CSP, ak súd nepostupoval podľa § 327, nariadi neodkladné opatrenie, ak sú splnené podmienky podľa § 325 ods. 1, inak návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietne.

12. Podľa § 328 ods. 2 druhá veta CSP o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia rozhodne súd najneskôr do 30 dní od doručenia návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorý spĺňa náležitosti podľa § 326.

13. Podľa § 329 ods. 1 CSP súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania. Ak rozhoduje odvolací súd o odvolaní proti uzneseniu o zamietnutí neodkladného opatrenia, umožní sa protistrane vyjadriť k odvolaniu a k návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia.

14. Podľa § 329 ods. 2 CSP pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.

15. Neodkladné opatrenie je vo svojej podstate prostriedkom naliehavej procesnej ochrany a je určené na riešenie takých situácií, kde je potrebný rýchly zásah súdu, rýchla úprava pomerov účastníkov konania. Predpokladom nariadenia neodkladného opatrenia je, aby sa aspoň osvedčila potreba neodkladnej úpravy, o ktorej nemôžu byť vážne pochybnosti, pričom táto úprava sa musí javiť ako naliehavá. Z charakteru neodkladného opatrenia vyplýva, že pred jeho nariadením nemusí súd zistiť všetky skutočnosti, ktoré sú potrebné na vydanie konečného rozhodnutia a pri ich zisťovaní nemusí byť vždy dodržaný formálny postup stanovený pre dokazovanie. Pred vydaním neodkladného opatrenia účastníci nemusia byť vypočutí. Pre nariadenie neodkladného opatrenia je nevyhnuté, aby v návrhu na jeho nariadenie boli opísané rozhodujúce skutočnosti odôvodňujúce potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana.

16. Po oboznámení sa s návrhom a obsahom spisového materiálu dospel súd k záveru, že návrh navrhovateľky na nariadenie neodkladného opatrenia nie je dôvodný. Súd uvádza, že obmedzenie spôsobilosti na právne úkony je radikálny zásah do integrity fyzickej osoby, keďže sa rozhoduje o jej osobnom stave. V zmysle uvedeného preto nie je možné rozhodnúť neodkladným opatrením v predmetnej veci bez rozsiahleho dokazovania, príznačného pre daný typ konania a bez následného náležitého vyhodnotenia a zistenia skutkového stavu. Vo svojom návrhu navrhovateľka uvádza, že odporkyňa bezúčelovo a bezdôvodne vyberá väčšiu finančnú hotovosť, a to z účtov obchodných spoločností a tiež aj zo súkromného účtu. Z predložených výpisov z účtov sú zrejmé transakcie, nie je však jasné, o aký druh pohybov na účte ide, na čo sú peniaze používané. Súd nemá za preukázané, že sa odporkyňa zbavuje majetku, resp. že finančnú hotovosť vyberá s jej bankomatovou kartou jej syn. Ide iba o domnienky navrhovateľky. Zo skutočností uvádzaných navrhovateľkou súd nemá za preukázané, že by odporkyňa bola ohrozená, alebo že by bolo potrebné neodkladne upraviť pomery odporkyne.

17. Súd dodáva, že obmedzenie spôsobilosti na právne úkony je chápané ako opatrenie v záujme tých, ktorí nemajú možnosť ovládnuť svoje konanie alebo posúdiť jeho následky. Súd má v prvom rade sledovať záujem osoby, o ktorej spôsobilosti na právne úkony sa koná a je povinný rozhodnúť v súlade

s jej záujmom. Primárne sa teda sleduje záujem dotknutého človeka a až následne záujem verejný či tretích osôb. Pri rozhodnutí o obmedzení spôsobilosti na právne úkony musia byť splnené zákonné predpoklady, ku ktorým konajúci súd môže dospieť až na základe dôsledne vykonaného dokazovania vo veci samej a nemôže rozhodnúť bez náležitého zistenia skutkového stavu. Keď súd rozhoduje o spôsobilosti na právne úkony, vychádza zo zistení urobených na základe posudku znalca – lekára z odboru zdravotníctvo, odvetvie psychiatria, v spojení s ostatnými výsledkami dokazovania (vrátane výsluchu alebo vzhliadnutia osoby, o ktorej spôsobilosti na právne úkony sa koná).

18. S poukazom na vyššie uvedené nebolo možné považovať za dôvodné obmedziť odporkyňu v spôsobilosti na právne úkony už neodkladným opatrením, a to bez riadne vykonaného dokazovania, len na základe neosvedčených tvrdení navrhovateľky o jej duševnej poruche (viď napr. uznesenie Krajského súdu v Trnave sp. zn. 24CoP/124/2017 zo dňa 06.09.2017). Takéto neodkladné opatrenie by bolo neadekvátne. Návrh na nariadenie neodkladného opatrenia sa týka závažného zásahu do právnej sféry osoby, o ktorej spôsobilosti na právne úkony sa koná, a preto o takomto zásahu nie je možné rozhodnúť neodkladným opatrením bez vykonania riadneho dokazovania. Návrh navrhovateľky na nariadenie neodkladného opatrenia v konaní o obmedzení spôsobilosti na právne úkony tak presahuje rámec nevyhnutnej úpravy pomerov účastníkov neodkladným opatrením (viď napr. uznesenie Krajského súdu v Trnave sp.zn. 10Co/194/2017 zo dňa 18.06.2017; uznesenie Krajského súdu v Bratislave sp.zn. 20CoP/49/2017 zo dňa 25.10.2017; uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp.zn. 17CoP/60/2017 zo dňa 08.01.2018). Súd má zároveň za potrebné poznamenať, že na tunajšom súde pod sp. zn. 17Ps/3/2024 prebieha na návrh navrhovateľky konanie o obmedzení navrhovateľky v spôsobilosti na právne úkony. Súd v uvedenom konaní vykoná riadne dokazovanie, a to aj nariadením znaleckého dokazovania, smerujúce k zisteniu dôvodnosti podaného návrhu a následne rozhodne vo veci samej.

19. Z vyššie uvedených dôvodov dospel súd k záveru, že predpoklady pre nariadenie neodkladného opatrenia v predmetnej veci splnené neboli. Navrhovateľka jednak neosvedčila potrebu bezodkladne upraviť pomery účastníkov konania, keď zároveň rozhodnutie navrhovaným spôsobom by bez riadne vykonaného dokazovania bolo neadekvátnym a predčasným, a preto súd návrh na nariadenie neodkladného opatrenia vo výroku I. tohto uznesenia zamietol.

20. Podľa § 251 CSP, trovy konania sú všetky preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré vzniknú v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva.

21. Podľa § 52 CMP, žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

22. Podľa § 57 CMP, o povinnosti nahradiť trovy konania, ak nejde o trovy konania štátu, rozhoduje súd len na návrh.

23. Podľa § 58 CMP, o nároku na náhradu a o výške trov konania rozhoduje súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

24. Nakoľko žiaden z účastníkov nepožiadal o priznanie náhrady trov konania, súd o náhrade trov konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je možné podať odvolanie v lehote do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Trnava (§ 357 písm. d), m) CSP).

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach podania, a síce ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis, spisová značka konania (§ 127 ods. 1 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 CSP).

Ak povinný dobrovoľne neplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, môže oprávnený podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zák. č. 233/1995 Z.z..